

Prima instanță - Curtea de Apel Chișinău
Judecător – A.Nogai

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

13 noiembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Iulia Sîrcu
Judecătorii: Valentina Clevadî, Tamara Chișca-Doneva,
Ion Vîlcov, Vera Macinskaia,

examinînd recursul declarat de Cușnir Valentina,
în cauza civilă, la cererile de chemare în judecată înaintate de Cușnir Valentina împotriva Parlamentului Republicii Moldova, Maria Chetroi/șef secție petiții și audiențe a Parlamentului, Gheorghe Bragoi/șeful IP Direcția pentru deservirea clădirilor Parlamentului, secția Petiții și Audiențe a Parlamentului privind restabilirea în drepturile de petiționar și recuperarea prejudiciilor,
împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2013, prin care cererile de chemare în judecată înaintate de Cușnir Valentina au fost respinse ca neîntemeiate,

A C O N S T A T A T :

La data de 09.07.2012 Valentina Cușnir s-a adresat în judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva Parlamentului Republicii Moldova; Măria Chetroi/șef secția petiții și audiențe a Parlamentului; Gheorghe Bragoi/șeful IP direcția pentru deservirea clădirilor Parlamentului, solicitînd constatarea faptului încălcării dreptului de petiționar, obligarea Parlamentului RM să examineze și să soluționeze cererea reclamantului din 10.05.2012, încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii, reclamanta Valentina Cușnir a invocat că în perioada aprilie 2009 și pînă la 10 mai 2012 a înaintat 30 de petiții către Parlamentul RM, însă doar la una din ele a primit un răspuns legal.

La 10 mai 2012 reclamanta a depus o cerere către Președintele Parlamentului RM Marian Lupu, înregistrată cu nr.SPA-C-1021/12 prin care solicită

executarea benevolă a Hotărîrii Judecătorești și explicații argumentate legal în scris asupra examinării tuturor petițiilor înaintate de către Cușnir Valentina prin Secția Petiții și Audiențe și prin Șeful IP direcția pentru deservirea clădirilor Parlamentului RM Gh.Bragoi în perioada aprilie 2009 și pînă la data depunerii cererii.

Prin răspunsul DG-6 nr.26 din 07 iunie 2012, la întrebarea privind executarea benevolă a Hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 03.04.2012, cererea a fost remisă la 01.06.2012 către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei pentru constituirea comisiei de cercetare a accidentului din 07-08 aprilie 2009 în cadrul Inspecției Muncii, de unde Cușnir Valentina urma să fie informată.

Referitor la a II-a parte a cererii cu referire la petițiile adresate de reclamantă către Parlament din anul 2009, acesta o informează că toate au fost examinate, iar rezultatele examinării au fost aduse la cunoștință, conform cerințelor legislației în vigoare.

Totodată reclamanta în susținerea acțiunii mai invocă că nu poate fi de acord cu conținutul răspunsului la petiție, deoarece însăși prin hotărîre judecătorească s-a constatat neexaminarea cererii Valentinei Cușnir SPA-C-2262/10 din 11.06.2012 de creare a comisiei de cercetare a accidentului. Indică că deține dovezi că la mai multe cereri înaintate nu i s-a dat răspuns, nemaivorbind de restabilirea dînzei în drepturile lezate și recuperarea, în condițiile legii, a prejudiciului cauzat.

Solicită reclamanta, Cușnir Valentina constatarea încălcării drepturilor de petiționar; obligarea Parlamentului Republicii Moldova să examineze și să soluționeze cererea Valentinei Cușnir SPA-C- 1021(1022)/12 din 10.05.2012; obligarea pîrîtului Măria Chetroi să-i prezinte copiile autentificate a materialelor examinării tuturor petițiilor, adresate Parlamentului Republicii Moldova, din aprilie 2009 și pînă la 10 mai 2012, inclusiv; obligarea pîrîtului Gheorghe Bragoi să-i prezinte dovezi de transmitere a petițiilor prin Dlui către conducerea Parlamentului RM și a răspunsurilor la ele; obligarea pîrîtului Parlamentul RM să-i recupereze prejudiciul material și moral, cauzat prin lezarea drepturilor dînzei prin neexaminarea și nesoluționarea petițiilor.

Ulterior la data 23.07.2012 reclamanta Cușnir Valentina depune cerere de chemare în judecată împotriva Parlamentului Republicii Moldova și Secției Petiții și Audiențe a Parlamentului și solicită constatarea încălcării drepturilor Valentinei Cușnir de petiționar prin neexaminarea și lipsa unui răspuns legal la cererea prealabilă din 05.06.2012; obligarea Parlamentului Republicii Moldova să examineze și să soluționeze problemele abordate în cererea prealabilă SPA-C-1528/12 din 05.06.2012 privind:

- a) angajarea în careva funcții în Secretariatul Parlamentului RM, conform cererilor înaintate;
- b) nediscriminarea Valentinei Cușnir față de alte persoane la angajare în Secretariatul Parlamentului;
- c) restituirea lucrurilor personale și materialelor din biroul dînzei de deputat nr.823, care la 09.04.2009 erau intact; și obligarea pîrîtului Parlamentul RM să-i recupereze Valentinei Cușnir prejudiciul material și moral cauzat prin neexaminarea și nesoluționarea problemelor abordate în cererea prealabilă.

În susținerea acțiunii reclamanta Valentina Cușnir a invocat că la data de 05 iunie 2012 a înaintat o Plângere-Cerere Prealabilă către Parlamentul Republicii

Moldova, înregistrată la Secția Petiții și Audiențe cu nr. SPA-C-1528/12, prin care Valentina Cușnir se plîngea că Parlamentul Republicii Moldova i-a încălcat drepturile prin faptul că nu i-a examinat petiția nr. SPA-C-09/10 din 14.01.2010, repetată prin cererea SPA-C-388/11 din 03.02.2011 și a solicitat examinarea și soluționarea problemelor abordate, cât și recuperarea unui prejudiciu în sumă de 108 mii lei.

Invocă că fără a examina cererea Prealabilă, nemaivorbind de soluționarea problemelor invocate, cât și cea a responsabilităților persoanelor vinovate de încălcarea legii și drepturilor dînzei, prin pretinsul - răspuns DG-6 nr.33 din 27 iunie 2012 i s-a comunicat, că cererile, adresate a doua oară nu se reexaminează.

Totodată indică că dovadă că nu a primit răspuns la prima cerere din 14.01.2010 sunt și răspunsurile la cererile nr. SPA-C-563/10 din 12.02.2010 și nr. SPA-C-1385/10 din 13.05.2010, unde reclamanta atenționează că nu a fost examinată cererea nr. SPA-C-09/10 din 14.01.2010, pe lîngă alte cereri. Astfel i-a fost încălcate drepturile de petiționar, atunci, cînd, în lipsa unui răspuns la cererea inițială nr. SPA-C-09/10 din 14.01.2010, următoarele răspunsuri erau absolut ilegale și pur declarative.

Consideră că pretinsul răspuns nr. DG-6 nr.33 din 27 iunie 2012 nu poate fi calificat drept un răspuns la cererea prealabilă.

La data de 27.07.2012 Cușnir Valentina a înaintat acțiune împotriva Parlamentului Republicii Moldova și solicită constatarea încălcării drepturilor de petiționar și îngrădirea accesului la informația cu caracter personal; obligarea Parlamentului Republicii Moldova să examineze și să soluționeze toate problemele abordate în ambele petiții și să-i elibereze integral toate copiile solicitate; obligarea pîrîtului Parlamentul RM să-i recupereze prejudiciul material și moral cauzat prin neexaminarea și nesoluționarea problemelor abordate în cereri.

În motivarea cererii de chemare în judecată Cușnir Valentina a indicat că, la 01.06.2012 Valentina Cușnir a înregistrat petiția nr. SPA-C-1428/12 prin răspunsul la care i s-a declarat că toate petițiile au fost examinate și că ar fi fost informată conform legislației în vigoare, ceea ce nu corespunde adevărului și la multe petiții reclamanta nu a primit răspuns sau a primit răspunsuri formale și declarative, fără suport juridic. Reclamanta solicita copii autentificate și nu i s-a eliberat nici una.

La 29 iunie 2012 Cușnir Valentina a adresat o altă cerere, prin care a solicitat accesul la materialele examinării celor 30 de petiții și obținerea unor copii. Doar după intervenția organelor de poliție a obținut dreptul de a lua cunoștință de materialele examinării petițiilor și la sfîrșitul zilei-limită pentru soluționarea petiției. Invocă reclamanta că a depistat mai multe falsificări în dosare, a solicitat copiile de pe înscrisuri, care i s-au eliberat parțial. Astfel i-a fost îngrădit dreptul la informația cu caracter personal.

Prin încheierea Judecătorului Curții de Apel Chișinău Eugeniu Clim din 29 octombrie 2012 a fost admis demersul reclamantei Cușnir Valentina privind conexarea într-un singur proces cererile de chemare în judecată înaintate de către Cușnir Valentina împotriva Parlamentului Republicii Moldova sub. nr. de intrare nr. 1601 din 09.07.2012, nr. 1705 din 23.07.2012 și nr. 1746 din 27.07.2012 cu transmiterea lor spre examinare Judecătorului Ala Nogai.

Reclamanta Cușnir Valentina în ședința de judecată și-a susținut cererile de chemare în judecată pe motivele de fapt și de drept invocate.

În ședința de judecată, reprezentantul pârîtului Parlamentul Republicii Moldova a solicitat respingerea cererilor de chemare în judecată înaintate de către Cușnir Valentina ca fiind neîntemeiată.

În ședința de judecată, pârîta Măria Chetroi șef secția petiții și audiențe a Parlamentului a solicitat respingerea acțiunilor înaintate de către Valentina Cușnir ca fiind neîntemeiate.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2013, cererile de chemare în judecată declarate de Cușnir Valentina, au fost respinse ca neîntemeiate.

La 29 iunie 2013, Cușnir Valentina a declarat recurs împotriva hotărârii primei instanțe, solicitînd admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 25.02.2013, cu remiterea pricinii spre rejudecare după competență.

În motivarea recursului, recurenta Cușnir Valentina a invocat că Curtea de Apel a aplicat o lege, care nu trebuia să fie aplicată și încălcarea normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialul probator anexat la dosar, se atestă că copia hotărârii contestate a fost expediată în adresa părților la data de 16 aprilie 2013, prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat în termen.

La 11 noiembrie, intimatul Parlamentul Republicii Moldova, a depus referință la cererea de recurs, solicitînd respingerea recursului și menținerea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2013, ca întemeiată și legală.

Examinarea recursului a fost stabilită pentru 13 noiembrie 2013.

Conform modificărilor operate la Codul de procedură civilă, prin Legea nr. 155/05.07.12, în conformitate cu art. 444 CPC RM, recursul se examinează fără înștiințarea părților la proces.

Examinînd argumentele recursului în raport cu actele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină hotărîrea primei instanțe.

Astfel, prin materialul probatoriu administrat de prima instanță s-a stabilit că, reclamanta Cușnir Valentina pretinde încălcarea dreptului de petiționar nefiind de acord cu răspunsul la petiția nr. SPA-C-1021/12 din 10.05.2012, prin care a solicitat informația despre crearea unei comisii de cercetare a accidentului, care a avut loc în noaptea de 7 spre 8 aprilie 2009, în vederea executării benevole a hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 03.04.2012 cît și explicații argumentate legal asupra examinării tuturor petițiilor adresate reclamantei pârîților în perioada aprilie 2009 și pînă la 10.05.2012 (f.d. 4).

Potrivit actelor cauzei, petiția menționată a fost examinată cu expedierea răspunsului DG-6 nr. 26 din 07.06.2012 în termenul prevăzut de Legea RM cu privire la petiționare (f.d.5).

Astfel, petiționara a fost înștiințată, că potrivit pct. 14 și 21 din Regulamentul privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1361 din 22.11.2005 și potrivit rezoluției Președintelui Parlamentului RM cererea respectivă a fost remisă la 01.06.2012 Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei pentru constituirea comisiei de cercetare a accidentului din 07-08 aprilie 2009, s-a informat că toate au fost examinate, iar rezultatele examinării lor au fost aduse la cunoștință, conform cerințelor legislației în vigoare.

Pe parcursul judecării pricinii reclamanta a concretizat că, referitor la prima parte a petiției din 10.05.2012 ce ține de informația privind crearea comisiei în vederea executării hotărârii Curții de Apel Chișinău din 03.04.2012 nu are pretenții, hotărârea judecătorească fiind executată, în același timp consideră că nu a primit răspuns la toate petițiile adresate în perioada aprilie 2009-10.05.2012, iar cele primite nu sunt complete și prin ele nu s-au soluționat problemele ridicate în fața Parlamentului RM.

Instanța de recurs menționează că , pe parcursul examinării cauzei de către intimați au fost prezentate probe, în confirmarea informației expuse în răspunsul la petiția din 10.05.2012 și anume despre examinarea tuturor petițiilor înaintate începând cu aprilie 2009, iar potrivit art. 20 din Legea cu privire la petiționare petițiile adresate a doua oară, care nu conțin argumente ori informații noi, nu se reexaminează, fapt despre care este informat în scris sau în formă electronică petiționarul.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că sunt neîntemeiate pretențiile recurenteii Cușnir Valentina privind conținutul incomplet al răspunsului la petiție din 10.05.2012, deoarece însăși petiția respectivă a fost formulată în ordine generală, fără a se indica lista petițiilor și care anume nu a fost examinată.

Mai mult decât atât, instanța de recurs reține că, conform pct. 9 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica aplicării de către instanțele de contencios administrativ a unor prevederi a Legii contenciosului administrativ nr. 10 din 30.10.2009 în temeiul Legii instanța nu poate discuta conținutul unui răspuns la o cerere adresată unei autorități publice, deoarece petiționarul nu poate să pretindă ca răspunsul la cerere să fie dat conform propriei sale formulări sau într-un anumit sens, după dorința personală, stabilirea răspunsului fiind atributul exclusiv al autorității publice.

Dacă autoritatea publică, printr-o adresă, refuză emiterea unui act administrativ sau eliberarea unor acte, precum și în cazul în care cererea nu este examinată în termenul legal, persoana poate contesta inacțiunile autorității publice, care sunt asimilate actului administrativ.

Adresa, prin care autoritatea publică expediază cererea petiționarului organului competent pentru examinare și, concomitent, informează petiționarul despre aceasta, nu constituie act administrativ, deoarece nu produce pentru petiționar efecte juridice. Petiția poate fi readresată organului competent fără acordul petiționarului, cu excepția cazurilor stabilite în art. 17 lit. a) și b) din Legea nr. 982-XIV din 11.05.2000 privind accesul la informație.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, în cazul în care recurenta Valentina Cușnir nu ar fi primit un răspuns complet și în termen la careva din petițiile adresate Parlamentului RM în perioada aprilie 2009-mai 2012, dumneaei urma să se adreseze cu cerere de chemare în judecată în ordinea și în termenul stabilit de Legea contenciosului administrativ, în timp ce obiect de examinare a cererii de chemare în judecată înaintate la 09.07.2012 este petiția din 10.05.2012, referitor la care judecata nu a stabilit încălcarea drepturilor de petiționar a reclamantei Valentina Cușnir.

În ceea ce privește capătul de cerere privind restabilirea în drepturile de petiționar și recuperarea prejudiciilor în temeiul dezacordului cu răspunsul DG-6 nr. 33 din 27.06.2012 al Parlamentului RM, instanța de recurs constată că cererea respectivă urmează a fi respinsă din aceleași motive, indicate mai sus. Astfel, potrivit actelor cauzei cererea inițială SPA-C-09/10 din 14.01.2010 (plângere f.d.38) și cererea repetată SPA-C-563/10 din 12.02.2010 (f.d.39) au fost examinate de Aparatul Parlamentului RM, fiind perfectat și expediat răspunsul DG-6 nr. 24 din 24.03.2010, prin care petiționara Valentina Cușnir a fost informată referitor la ocuparea unei funcții în aparatul Parlamentului precum că la moment continuă lucrul pentru elaborarea proiectului de lege privind statutul funcționarului public parlamentar a unei structuri precum și a schemei de încadrare a Aparatului Parlamentului. În situația în care după aprobarea structurii noi se vor identifica posturi vacante și se va anunța concurs pentru suplinirea acestora, în conformitate cu legislația în vigoare, CV-ul Valentinei Cușnir va fi prezentat Comisiei de concurs pentru funcțiile vacante din Aparatul Parlamentului, constituită prin Dispoziția Președintelui Parlamentului SC-1 nr. 4 din 15.02.2010 (f.d.40).

Mai mult decât atât, actele cauzei demonstrează că pe aceiași întrebare anterior au fost depuse și alte petiții la care au fost date răspunsurile în conformitate cu Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158-XVI din 04.07.2008 și a Hotărârii Guvernului RM nr. 201 din 11.03.2009 cu privire la punerea în aplicare a Legii nr. 158 -XVI din 04 iulie 2008 (f.d.130; 131).

Potrivit actelor cauzei pe întrebarea privind scutirea de la plata chiriei la casa-hotel a Parlamentului situată pe str. Corobceanu 1 "A", reflectată în petiția din 14.01.2010, a fost dat răspunsul 5D-2 nr. 20 din 25.01.2010, prin care petiționara a fost informată, că este obligată să achite plata pentru serviciile comunale în conformitate cu Hotărârea Biroului permanent al Parlamentului nr. 19-XIV din 23 martie 1999 și temeiuri de scutire lipsesc. (f.d.140).

Prin urmare, Colegiul judiciar accentuează că, răspunsul DG-6 nr. 33 din 27.06.2012 la petiția din 05.06.2012, prin care se abordează aceleași întrebări, corespunde prevederilor art. 20 din Legea cu privire la petiționare și nu încalcă drepturile de petiționar ale recurentei Valentina Cușnir.

Prin cererea de chemare în judecată depusă la 27.07.2012 (dosarul III conexas în aceeași procedură), recurenta Valentina Cușnir a solicitat restabilirea în drepturile de petiționar și încasarea prejudiciului în temeiul dezacordului cu răspunsul Parlamentului RM la petițiile SPA-C-1428/12 din 01.06.2012 și nr. SPA-C-1916/12 din 29.06.2012, prin care a solicitat eliberarea informației cu caracter personal, care ține de examinarea petițiilor depuse în perioada 2009-2012, copii integrale a fișelor

de control și evidență, copiile dispozițiilor conducătorului referitor la numirea executorului petiției și a altor înscrisuri de redistribuire ulterioară altor executori la toate 3 petiții etc.

Astfel, din actele cauzei rezultă că, prin răspunsul Secției petiții și audiențe a Parlamentului RM SPA nr. c-1428/12 din 27.06.2012, Cușnir Valentina a fost informată despre rezultatul examinării petițiilor din perioada 2009-2012 și răspunsurile au fost expediate.

Colegiul menționează că, la judecarea pricinii s-a constatat că, la 19.07.2012 recurentei i-a fost asigurat accesul și i s-au prezentat dosarele cu materialele examinării petițiilor adresate conducerii Parlamentului, fiindu-i înmânate copiile fișelor de evidență și control din baza electronică de date ce țin de petițiile adresate Parlamentului pe perioada 2009-2012.

Prin urmare, Colegiul concluzionează că, și petițiile din 01.06.2012 și din 29.06.2012 au fost examinate în ordinea prevăzută de lege, petiționarei fiindu-i asigurat dreptul de acces la informația solicitată.

Mai mult ca atât, art.6 din Constituție instituie norma, prin care în Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, imixtiunea în activitatea acestora este inadmisibilă.

Referitor la cererea recurentei privind încasarea prejudiciului material și moral, Colegiul consideră că just Curtea de Apel a respins cererea, deoarece de către recurentă nu au fost prezentate probe veridice, care ar demonstra lezarea cărorva drepturi.

Or, conform art.1422 alin.(1) Cod civil, repararea prejudiciului moral are loc în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe fizice și psihice), prin fapte ce atentează la drepturile și ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Prin prisma normei de drept enunțate, Colegiul judiciar consideră că recurentei nu i-a fost lezat nici un drept legal, iar cererea este nefondată și neîntemeiată.

Argumentul recurentei, Cușnir Valentina, precum că instanța a admis în ședință în calitate de reprezentant al Parlamentului persoană cu procură nevalabilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că este neîntemeiat și urmează a fi respins, deoarece reprezentantul, Sidor Sergiu se află în relații de muncă cu pîrîtul, mai mult decît atât la referință depusă este anexată copia procurii nr.3 din 15.01.2013, valabilă pînă la 31 decembrie 2013.

Astfel, argumentele invocate de recurenta Cușnir Valentina în cererea de recurs, nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii recurate și urmează a fi respinse.

Instanța de recurs relevă că soluția dată de prima instanță este corectă, motivată și amplu argumentată, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor juridice și făcînd trimitere, atît la probele administrate, cît și dispozițiile legale aplicabile la caz.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, hotărîrea primei instanțe este întemeiată și legală, iar temeiurile invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține hotărîrea primei instanțe.

In conformitate cu art. 445 al. (1) lit. a), art. 445 alin. 3 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Se respinge recursul declarat de Cușnir Valentina.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2013, adoptată în cauza civilă, la cererile de chemare în judecată înaintate de Cușnir Valentina împotriva Parlamentului Republicii Moldova, Maria Chetroi/șef secție petiții și audiențe a Parlamentului, Gheorghe Bragoi/șeful IP direcția pentru deservirea clădirilor Parlamentului, secția Petiții și Audiențe a Parlamentului privind restabilirea în drepturile de petiționar și recuperarea prejudiciilor.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva

Ion Vîlcov

Vera Macinskaia